Greater Manchester Law Centre GMIAU HOUSING JUSTICE NETWORK

<u>መሰላትኩም ዳግመ-ኣባይትን ገዛ ኣልቦነትን</u>

እዚ ጭብጢ ወረቐት ነቶም ስደተኛነት ዝተዋህቦም ሰባት ብዛዕባ ገዛ ኣልቦነት ወይ ደግማይ መንበሪ ገዛ ብኸመይ ሓገዝ ካብ ቤት ምኽሪ ክትሓቱ ከም እትኽእሉ ሓፈሻዊ ምኽሪ ንምሃብ እዩ።

1. ገዛ ኣልቦ መመልከቲ ምግባር፤

ናይ ስደተኛ ደረጃ ወይ ካልእ ዓይነት ናይ ምጽናሕ ፍቓድ ምስ ምውጋድ ናብ ህዝባዊ ገንዘብ ምስ ዝወሃበካ፡ ሽዑ ካብ ክፍሊ ገዛ ዘይብሎም ናይ ቤት ምኽሪ ሓገዝ ናይ ገዛ ኣልቦነት ክትረክብ ብቑዕ ትኸውን። ኣብ ሁቕባ መንበሪ ክትነብር ዝጸናሕካ እንተኾንካ ክትወጽእ ምልክታ ይወሃበካ።

ትሓድረሉ ቦታ እንተዘይብልካ፡ ሽዑ መንበሪ ንምርካብ ሓገዝ ካብ ቤት ምኽሪ ክትሓትት ትኽእል ኢኻ።

ክሳብ'ታ ካብ ናይ ሁቕባ መንበሪኻ ክትወጽእ ዝተሓተትካላ መዓልቲ ኣይትጸበ። ደረጃ ከም ዝተዋህበካን ካልእ ክትጸንሓሉ እትኽእል ቦታ ንምርካብ ሓገዝ ከም ዘድልየካን ምስ ፈለጥካ ብቕልጡፍ መመልከቲኻ ከተቕርብ ትኽእል ኢኻ።

ናብ ዝኾነ ቤት ምኽሪ ክተመልከቱ ትኽእሉ ኢኹም፣ እንተኾነ ግን ናብ ሓደ ናይ ከባቢ ርክብ ዘይብልካ ቤት ምኽሪ እንተቐሪብካ ሽዑ ምናልባት ናብቲ ንስኻ ዘለካሉ ከባቢ ናብቲ ቤት ምኽሪ ክውክሱኻ እዮም።

ነፍሲ ወከፍ ቤት ምኽሪ ብዛዕባ'ቲ መመልከቲኻ ብኸመይ ከተቕርቦ ከም ዝደልዩኻ ዝተፈላለየ ሕግታት ኣለዎ'ሞ ናብቲ መርበብ ሓበሬታ ምፍታሽ ዝበለጸ'ዩ ናብ ክፍሊ ገዛ ዘይብሎም ብኣካል ክትከይድ ትኽእል ዲኻ ወይስ ብተሌፎን ወይ ብኢመይል ክትረኽቦም ይሓቱኻ።

መመልከቲ ንምቕራብ ሓገዝ እንተድኣ ኣድልዩካ ሽዑ ሓደ ሰብ ነቲ መመልከቲ ብስምካ ከቕርብ ይኽእልን ቤት ምኽሪ ንገምጋም ቃለ መሕትት ንምድላው ምሳኻ ርክብ ክገብር ክሓትትን ይኽእል። እቲ ገምጋም ብኣካል ወይ ብተሌፎን ክኸውን ይኽእል። ተርጓሚ እንተድኣ ደሊኹም ሽዑ ቤት ምኽሪ ነዚ ክዳልወልኩም ይግባእ። ብተሌፎን ዕላል ክትገብሩ እንተተጸጊሙኩም ሽዑ ቤት ምኽሪ ገጽ ንገጽ ቆጸራ ንምምዳብ ክሰማምዑ ይግባእ።

2. ገምጋም ገዛ ኣልቦነትካ:

ገምጋምካ ምስ ዝህልወካ፡ ቤት ምኽሪ ብዛዕባ 5 ነገራት ንምፍላጥ ሕቶታት ክሓትት ይግባእ፤

1. **ገዛ ዘይብልካ ትኹን ወይ ድማ ብገዛ ዘይብልካ ስግኣት ትቃለዕ** – እቲ ቤት ምኽሪ ብዛዕባ ህሉው ኩነታት ኣባይትካ ክሓትት እዩ፡ ትሓድረሉ ቦታ እንተሃሊዩካ፡ ወይ ንኽንደይ ግዜ ከምኡ'ውን ኣብ መንበሪ ገዛ ክሕግዙኻ ዝኽእሉ ኣዕሩኽ ወይ ስድራቤት እንተሃልዮምኻ።

   ዝሕግዘካ ዝኽእል መርትዖ – ንቤት ምኽሪ ቅዳሕ ናይ ዝኾነ ክትወጽእ ዝሓተት ዝመጸካ ምልክታ ክትህቦ ይግባእ፣ ወይ ድማ ምስ ኣዕሩኽትኻ ክትሓድር እንተጸኒሕካ ድሕሪ ሕጂ ክሕግዙኻ ከምዘይክእሉ ዘረጋግጽ ደብዳበ ካብኦም ክትህቦም ይግባእ።

2. **2. ካብ ክፍሊ ገዛ ኣልቦነት ቤት ምኽሪ ናይ ገዛ ዘይብሎም ሓገዝ ክትረክብ ብቑዕ ዲኻt** – እቲ ቤት ምኽሪ ብዛዕባ ኩነታት ኢሚግሬሽንካ ክሓትትን ከሙኡውን ቅዳሕ ሰነዳትካ ክሓትትን እዩ።

3. **ቀዳምነት ዝወሃበካ ድሌት ኣለካ ድዩ ኣይኮንካን –**
   ኩሉ ግዜ ኣብ ቀዳምነት ድኬት ክትህሉ ኢኻ እንተድኣ...

- ምሳኻ ዝነብሩ ቆልዑ አለዉ፤ ወይ
- ንስኻ ወይ መጻምድትኻ ነፍሰጾር አንተኾይንካ፤ ወይ
- ሰድሚኻ 16 ወይ 17 ዓመት ኢኻ፤ ወይ
- ትሕቲ 21 ዓመት ዝሰድሚኻን 16 ወይ 17 ዓመት ክለኻ ኣብ ክንክን ኔርካን፤ ወይ
- ብሰንኪ ዘቤታዊ ዓመጽ ወይ ግህሰት ግደም ሕደር ኮይንካ ፤

ገያዩ ተቓላዕቲ አንተኾይንካ አውን ኣብ ቀዳምነት ድኬት ክትህሉ ይግባእ። ካብ ካልኦት ሰባት ገዛ ዘይብልካ አንተኾንካ ገያዩ ተቓላዕቲ ክትከውን አንተኾይንካ ብሰንኪ፤

- ሰድመኻ፣ .
- ኣብ ዝሓለፈ አዋን ዘጋጠመካ ዓመጽ፡ ግህሰት፡ ዘይሕጋዊ ምስግጋር ወይ ስንባደ፤ ወይ
- ውሱን አንግሊዝኛካን ስአነት ስድራቤት ወይ ካልአ ደገፍን።

ቤት ምኽሪ ካብዞም ጸገማት ዘይብሉ ሰብ ንላዕሊ ገዛ ኣብ ዘይብልካሉ አዋን ብዝያዳ ኣብ ሓደጋ ጉድኣት ዘስዕቡኻ ድዮም ኣይገብሩኻን ኣብ ዝውስኑሉ አዋን ንኹሎም አዞም ጸገማት ብሓባር ክሓስብዎ ይግባእ።

ክሕግዘካ ዝኽእል መርትዖ:
ንጉዳይ ኢሚግሬሽንካ ዝተጠቕምካሉ ሕክምናዊ ጸብጻብ ወይ ካልእ መርትዖ አንተሃልዩካ፡ አዚ ድማ ጸገማት ጥዕናኻ ክሳብ ክንደይ ከቢድ ምዃኑ ወይ ዘጋጠመካ ነገራት ንምርኣይ ክሕግዘካ ይኽእል።

ብተወሳኺ ካብ ሓፈሻዊ ሓኪምካ ወይ ካልእ ንዓኻ ዝፈልጠካ በዓል ሞያ ሕክምና ወይ ካልእ ደገፍ ክህበካ ዝጸንሐ ትካል ክብኦም ንቤት ምኽሪ ደብዳበ ክትህቦ ትኽእል ኢኻ።

4. ስለምንታይ ገዛ ዘይብልካን ብሰንኪ ኮነ ኢልካ ዝገበርካዮ ወይ ዘይገበርካዮ ነገር ገዛኻ ስኢንካ ዲኻ።

   አዚ ቤት ምኽሪ ገዛ ዘይብልካ ምኽንያት ናትካ ጌጋ አዩ ነይሩ ኢሉ አንተሓሲቡ ሽዑ ኮነ ኢልካ ገዛ ዘይብልካ ከምዝኾንካ ክውስኑ ይኽእሉ አዮም። ደረጃ ስለዝተዋሃበካ ወይ'ውን አቶም ክትሓድር ዝጸናሕካ ሰባት ድሕሪ ሕጂ ክሕግዙኻ ስለዘይክእሉ ክትወጽእ አንተተሓቲትካ መንበሪኻ አንተጠፊኡካ አዚ ከም ጌጋኻ ክውሰድ የብሉን።

5. ምስ ከባቢ ቤት ምኽሪ ናይ ከባቢኻ ምትእስሳር አለካ ድዩ የብልካን:
   ብሓፈሻ ምስ ሓደ ናይ ቤት ምኽሪ ከባቢ ናይ ከባቢ ርክብ ክህልወካ እዩ እዚ ድማ፤

- ብመሰረት ዓንቀጽ 95፡ ዝተዋህበካ ናይ መወዳእታ ናይ ዑቕባ መንበሪኻ ከባቢ አዩ።ወይ...

- ካብ ዝሓለፉ 12 ኣዋርሕ ን6 ኣዋርሕ ወይ ካብ ዝሓለፉ 5 ዓመታት ን3 ዓመት ኣብ ሓደ ከባቢ፣ (ኣብ መዕቆቢ ዑቕባ ወይ መደንኒ ዘይኮነ) ተቐሚጥካ፣ ወይ

- ኣብቲ ከባቢ ኣብ ክንክን ዝነበርካ ካብ ክንክን ዝገድፍ ሰብ ኢኻ፣ ወይ...

- ኣብቲ ከባቢ ናይ ስድራቤት ማሕበራት (ወለዲ፡ ዓበይቲ ቆልዑ፡ ኣሕዋትን ኣሓትን ወይ ካልኦት ኣዝዮም ቅርበትን ኣገዳስትን ዝኾኑኻ ኣዝማድ) ኣለዉኻ፡ ኣብቲ ከባቢ ድማ ንነዊሕ አዋን ተቐሚጦም፡ ወይ

- ኣብቲ ከባቢ ክትህሉ ዘድልየካ ካልኦት ኣዝዮም ሓያላት ምኽንያታት ኣለዉ – ንኣብነት ንሓልዮትን ደገፍን ኣብ ሓደ ሰብ ወይ ትካል ስለ አትምርኮስን ኣብ ካልእ ከባቢ ተመሳሳሊ ደገፍ ክትረክብ ስለዘይትኽእልን።

- ኣብቲ ከባቢ ርጉእ ስራሕ ኣለካ፣

ክሕግዘካ ዝኽእል መርትዖ፣

ስለምንታይ ምስቲ ክባቢ ርክብ ከምዘለካ ንቤት ምኽሪ ብዝበዝሐ መርትዖታት ተተርኢ ዝሓሸ እዩ - እዚ ኣብ ቀረባ እዋን ኣብ ክፍሊ 95 ኣድራሻኻ ዘረጋግጹ ደብዳበ፣ ካብቶም ክትሓድር ዝጸናሕካ ሰባት ዝመጹ ደብዳቤታት፣ ኣብቲ ከባቢ ከም ዝነበርካ ዘርኢ ናይ ባንክ መግለጺ፣ ውዕሊ ስራሕካ ወይ ካብ ደገፍ ዝሀቡኻ ሰባት ወይ ትካላት ዝመጹ ደብዳቤታት ክኸውን ይኽእል።

ካብ ቤት ምኽሪ ገዛ ንዘይብሎም ዝግበር ሐገዝ ብቑዕ እንተኾይንካ ገዛ ዘይብልካ ወይ ብገዛ ኣልቦነት ኣብ ሓደጋ ዘሎኻ እንተኾይኑ እቶም ቤት ምኽሪ እዞም ዝስዕቡ ግቡኣት ኣለዎም፤

ድሕሪ ገምጋምካ ክመጸካ ዝግበኣካ ደብዳቤታትን ሰነዳትን

ድሕሪ ናይ ገዛ ዘይምህላው ገምጋምካ ሽዑ ቤት ምኽሪ እንታይ ዓይነት ግዴታ ከም ዝተቐበሉልካ዗ዝርዝር ደብዳበን ቅዳሕ ናይቲ ናይ መንበሪ ጽሒፋት ገምጋምካን ብሕታዊ ውጥን ኣባይትን ክሰደልካ ይግባእ። እቲ ውጥን እቲ ቤት ምኽሪ እንታይ ስጉምቲታት ከም ዝወሰድን ወይ ገዛ ዘይብልካ ንኽይትከኣኽል ወይ ድማ ንዓኻ ዝምጥን መንበሪ ንምርካብ እንታይ ስጉምቲታት ክትወስድ ከም ዘለካን ክቕምጥ ይግባእ።

3 . ዝተፈላለዩ ግቡኣት ገዛ ዘይብሎምThe

1. ሰባት ገዛ ዘይብሎም ናይ ምክልኻል ግዴታ ቤት ምኽሪ– እቲ ምክልኻል ግዴታ

ኣብ ሓጺር ግዜ ክትጸንሕ ጽቡቕ ዝኾነ ቦታ እንተዛልዩካ፡ ግን ክሳ ልዕሊ 8 ሰሙን ክትጸንሕ እንተዘይክኢልካ፡ ሽዑ ቤት ምኽሪ ገዛ ዘይብልካ ንኽይትኸውን ክሕግዙ ግዴታ ከምዘለዎም ክውስን ይኽእል።

እዚ ግቡእ ን8 ሰሙን (56 መዓልታት) ዝጸንሕ ኮይኑ ኣብቲ ግዜ እቲ ቤት ምኽሪ ወይ ኣብቲ ሕጂ ዘለኻዮ መንበሪ ገዛ ክትጸንሕ ዝሕግዘካ ወይ ድማ ቅድሚ ገዛ ዘይብልካ ምዃንካ እትሓድረሉ ቦታ ንምርካብ ክሕግዘካ ስጉምቲታት ክወስድ ይግባእ።

2. ቤት ምኽሪ ድሮ ገዛ ዘይብሎም ሰባት ረድኤት ናይ ምሃብ ግዴታኡ– ናይ ረድኤት ግዴታ

ድሮ ገዛ ዘይብልካ እንተኾንካ ወይ ገዛ ዘይብልካ እንተኾንካ ድሕሪ ናይ ገዛ ዘይምህላው መመልከቲኻ ምስ ኣቕረብካ፡ ሽዑ ቤት ምኽሪ ናይ ረድኤት ግዴታ ሰዳ ክህልወካ እዩ። እዚ ድማ እንተወሓደ ን6 ኣዋርሕ ክጸንሕ ተኽእሎ ዘለዎ ምቹእ መንበሪ ንኽትረክብ ዝሕግዘካ ግዴታ እዩ።

እቲ ግቡእ ዝውዳእ ከምዚ እንተኾይኑዩ፣

- ቤት ምኽሪ ምስ ከባቢኦም ናይ ከባቢ ርክብ ከምዘይብልካ ይውስን ካልእ ቤት ምኽሪ ድማ ምስኦም ናይ ከባቢ ርክብ ከምዘለካ ይቕበል። ኣብ ከምዚ ኩነታት እቲ ሓድሽ ቤት ምኽሪ ንኹሉ ናይ ገዛ ዘይብሎም ሰሚማት ንዓኻ ይወስደካ።
- ድሕሪ ሕጂ ገዛ ዘይብልካ ኣይኮንካን ምኽንያቱ ምቹእን እንተወሓደ ን6 ኣዋርሕ ክጸንሕ ተኽእሎ ዘለዎን ቦታ ስለዝረኸብካን ስለዝተቐበልካዮን ወይ ድማ ከምዚ ዓይነት መንበሪ ንዝቐረበልካሉ ዕድመ ስለ ዝኣበኻ፤ ወይ
- ድሕሪ 56 መዓልታት ገና ገዛ ዘይብልካ ኢኻ።

3. ኣብ እዋን ስራሕ ረድኤት ህጹጽ ግዝያዊ መንበሪ፣

ዝኾነ ውሑስ ቦታ እንተዘይብልካን ንቤት ምኽሪ ገዛ ዘይብልካ፣ ንሓገዝ ብቑዓትን ቀዳምነት ዘድልየካን ክትከውን ትኽእል ኢኻ ኢልካ ክትኣምን ገለ ምኽንያት ክህበካ እንተኽኢልካን ሽዑ ቤት ምኽሪ ጉዳይካ እናረኣየካን ኣብ ትሕቲ ግዴታ ረድኤት እናሓገዘካን ግዝያዊ መንበሪ ክህበካ ይግባእ።

ኣብ መወዳእታ ናይ ረድኤት ግዴታ ገና ገዛ ዘይብለይ እንተኾይነ እንታይ ይኸውን፤

ኣብ መወዳእታ ናይቲ ናይ ረድኤት ግዴታ ገና ገዛ ዘይብልካ እንተኾንካ ሽዑ እቲ ቤት ምኽሪ መንበሪ ናይ ምሃብ ግዴታ ክህልዎ ዝኽእል ቀዳምነት ዝወሃበካ ድሕሪት ምስ ዝህልወካ ጥራይ እዩ።

4. *ናይ መወዳእታ ግዴታ ቤት ኣልቦ*

ቤት ምኽሪ ንቐንዲ ቤት ኣልቦ ግዴታ ክቕበል እንተኾይኑ ንስኻ ከምዚ ኢኻ ኢሎም እንተ ወሲኖም፤

- ግዱም ሕደር፤
- ንሓገዝ ብቑዕ፤
- ኣብ ቀዳምነት ዝድከ፤ እውን
- ኮነ ኢልካ ገዛ ኣልቦ ኣይኮነን

ብድሕሪኡ ቤት ምኽሪ ምቹእ መንበሪ ኣባይቲ ክሳብ ዘቕርበልካ ምቹእ መንበሪ ናይ ምሃብ ቀጻሊ ግዴታ ክህልዎ እዩ። እዚ ማሕበራዊ ኣባይቲ ወይ ድማ ብውሑዱ ን12 ኣዋርሕ ክራይ ዘለዎ ናይ ብሕቲ ዝተኻረየ ንብረት ምቕራብ ክኸውን ይኽእል።

ከምዚ ዓይነት ዕድመ እንተነጺግካ ወይ ድማ ገዛ ዘይብሎም ግዝያዊ መንበሪኻ ክትስእን ዝገብር ነገር እንተገይርካ እቲ ናትና ግዴታ ክውዳእ እዩ።

እቲ ቀንዲ ናትና ግዴታ ናብ ካልእ ቤት ምኽሪ ክሰጋገር እውን ይኽእል እዩ፣ እቲ ናይ ረድኤት ግዴታ ምስተወድአ፣ እቲ ቤት ምኽሪ ምስ ከባቢኦም ናይ ከባቢ ርክብ ከምዘይብልካ እንተ ወሲኑ፣ ካልእ ቤት ምኽሪ ድማ ምስኦም ናይ ከባቢ ርክብ ከምዘለካ እንተተቐቢሎ ማለት እዩ።

5. *ግዝያዊ ናይ መንበሪ ግዴታ*

እቲ ቤት ምኽሪ ገዛ ዘይብልካ፣ ንሓገዝ ብቑዕ፣ ቀዳምነት ዝድከ ግን ከኣ ኮነ ኢልካ ገዛ ኣልቦ ምኳንካ እንተ ወሲኑ፣ ሽዑ ንሳቶም ንዝተወሰነ ግዜ መንበሪ ገዛ ናይ ምሃብ ግዝያዊ ግዴታ ጥራይ ኣለዎም፣ ንሳቶም ድማ ክትሓድረሉ እትኽእል ቦታ ክትረክብ ክትጽዕር ክሕግዙኻ እዮም። መጠን ግዜ ኣብ ኩነታትካ ክምርኮስ ኣለዎ ግን ክሳብ ውሑዳት ሰሙናት ክኸውን ይኽእል።

4. መጠንቀቕታ ብዛዕባ ምእባዩ ንዝቐርብ ናይ መንበሪ ገዛ ውህብቶ

ብቤት ምኽሪ ወይ ንዝረኸብልኩም ንብረት ንዝቕረበልኩም ናይ መንበሪ ገዛ ዕድመ ምእባዩ ዘስዕቦ ሓደጋታት ምርዳእ ናይ ብሓቂ ኣገዳሲ እዩ።

ብምኽንያት ብዙሓት ሰባት መንበሪ ስለዘድልዮምን ውሑድ ስለዘሎን፡ እቲ ዝቐርበልካ መንበሪ ንዓኻ ዝኸውን ወይድማ ምቹእ ክኸውን ኣየድልን፡ ወይ'ውን ንዓኻ ዝምችእ ክኸውን የብሉን።

ብዓቕንን ብተመጣጣኒ ዋጋን ድኲታትካ ዘማልአን ኣብቲ ንብረት ብዝግባእ ክትነብር እንተኽኢልካን ሽሁ ዋላ ኣብ እትፈልጦ ወይ ርክብ ዘለካ ከባቢ እንተዘይኮነ ከም ምቹእ ክውሰድ ተኽእሎ ኣሎ።

በዚ ምኽንያት እዚ፡ እቲ ዝበለጸ ምኽሪ ደርጋ ኩሉ ግዜ ነቲ ሰድመ ምቕባልን እንተዘይፈቲኻዮ ድማ ድሕሪኡ ደግመ ግምት ምሕታትን እዩ። እዚ እንተገይርካ፡ ከምኡ'ውን እቲ ንብረት ንዘይልየካ ዘይምቹእ ምኽኒት ንቤት ምኽሪ ወይ ንቤት ፍርዲ ክተእምኖ እንተዘይክኢልካ፡ ሽሁ ዝሓሸ መንበሪ እናደለኻ እንተወሓደ ትሓድረሉ ቦታ ክህልወካ እዩ።

ነቲ መንበሪ ኣባይቲ እንተኣቢኻዮን ቤት ምኽሪ ወይ ቤት ፍርዲ እቲ ንብረት እኹል እዩ ነይሩ ስለዚ ንዓኻ ዝምችእ እዩ ኢሉ እንተ ወሲኑ፡ ክፍሊ ገዛ ኣልቦነት ኣብ ልዕሌኻ ዘለዎ ግዴታ ኣብ መወዳእታ ይበጽሕ'ሞ ተወሳኺ ሓገዝ ክህቡኻ ኣየድልዮምን እዩ።

2. 2. በዳሂ ውሳነታት

ሪኢቶታት ገዛ ኣልቦነት፧

ቤት ምኽሪ እንታይ ዓይነት ግዴታ ከም ዘለዎም ወይ እቲ ዘቕረብዎ መንበሪ ምቹእ ድዩ ኣይኮነን ዝብል ውሳነታት ደግመ ግምት ክትሓትት መሰል ኣለካ። ካብቲ ውሳነ ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 21 መዓልታት ነቲ ብዛዕባ ገምጋም ብጽሑፍ ክትሓትት ኣለካ።

ገምጋም ክግበር እንተሓቲትካ ሽሁ ንቤት ምኽሪ ነቲ ገምጋም ክሳብ ዝውድኡ መንበሪ ገዛ ክህቡኻ እውን ክትሓትት ትኽእል ኢኻ። ብሓፈሻ ቤት ምኽሪ ነዚ ክገብሮ ዝግበኦ ጉዳይካ ሓያል እንተኾይኑ፣ ኣብ ግምት ዘእትውዎ ሓድሽ ሓበሬታ እንተሃሊዩን ካልእ ውሑስ ገዛኻ ቦታ እንተዘይብልካን ጥራይ እዩ።

በቲ ገምጋም እንተዘይተዓዊትካ ሽሁ ናብ ቤት ፍርዲ ኣውራጃ ይግባይ ክትብል ትኽእል ኢኻ፡ ካብ ውሳነ ደግመ ግምት ድማ ኣብ ውሽጢ 21 መዓልታት ይግባይካ ክተእቱ ኣለካ።

ካልኦት ውሳነታት መንበሪ፧

እቶም ቀንዲ ናይ ምግምጋም መሰል ዘይብሎም ውሳነታት ቤት ምኽሪ፤

• ኣብ ትሕቲ ግዴታ ረድኤት እናሓገዙኻ ህጹጽ ግዝያዊ መንበሪ ምሃብ ኣብዮም ዝብል ውሳነ፤ እውን

• ንገምጋምካ ኣብ ግምት እናኣእተዉ ግዝያዊ መንበሪ ምሃብካ ናይ ምእባዮም ውሳነ።

እዞም ውሳኔታት'ዚኣቶም፡ እቲ ውሳነ ንምንታይ ጌጋ'ዩ ዝመስለኩም ብምግላጽ ናብ ቤት ምኽሪ ጽሒፍኩም፡ ሓሳቦም እንተዘይቀይሮም፡ ናብ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ፍርዳዊ ደግመ-ግምት መመልከቲ ከም እተቕርቡ ብምጥንቃቕ፡ ብድሆ ክቕርቡ ኣለዎም። እዚ ዝተሓላለኸ ስለዝኾነ ምናልባት ክሕግዘካ ኣማኻሪ ሕጊ ከድልየካ እዩ።

ንውሳነታት ንምፍታሕ ሕጋዊ ሓገዝ ምርካብ፧

ኣብ ዩኒቨርሳል ክረዲት እንተሃሊኻ ወይ ኣዝዩ ትሑት ኣታዊ እንተሃልዩካ ሽሁ ንውሳነታት ገዛ ዘይብሎም ንምፍታሕ ንሕጋዊ ሓገዝ (ነጻ ሕጋዊ ምኽሪ) ብቑዕ ክትከውን ትኽውን ኢኻ።

6.ብመንገዲ መዝገብ ኣባይቲ ዳግመ-ኣባይቲ ምሕታት (6ይ ክፋል ሕጊ ኣባይቲ 1996)

ኣብ ደግመ-ኣባይቲ ሓገዝ ንምርካብ ናብ ቤት ምኽሪ ንምሕታት ኣማራጺ መንገዲ ኣሎ፣ ብመንገዲ መዝገብ ማሕበራዊ ኣባይቲ። ይኹን እምበር፡ ብሰንኪ ሕጽረት መንበሪ ኣባይትን ብኣሽሓት ዝቑጸሩ ሰባት ምቹእ ገዛ ዘድልዮምን፡ መብዛሕትኦም

በዚ መንገዲ መንበሪ ኣባይቲ ዘመልክቱ ሰባት፡ ናይ መንበሪ ኣባይቲ ዕድል ፈጺሞም ኣይረኽቡን። ዝባበየ ገዛውቲ ወይ ሓደ ደርቢ/ዝተመጣጠነ ንብረት ዘድልዮም ሰባት ብሰንኪ ሕጽረት እዚ ዓይነት መንበሪ ተወሳኺ ጸገማት የጋጥሞም።

ነፍሲ ወከፍ ቤት ምኽሪ ሰባት ብኸመይ ብመንገዲ መዝገብ ደገመ-ኣባይቲ ደገመ-ኣባይቲ ከመልከቱ ከም ዝኽእሉ፡ መን ከመልከቱ ከም ዝኽእሉን እንታይ ቀዳምነት ከም ዝወሃቦምን ዝምልከት ናይ ገዛእ ርእሱ ሕግታት ኣለዎ። ኣብ ማንቸስተር እቲ መዝገብ ብኣገልግሎት ማንቸስተር ሙቭ ይመሓደር። ኣብ መዝገብ ኣባይቲ ንምጽንባርን ብመሰረት እቲ ስኬም ምምዳብ ንምርካብን ዝቐርቡ መመልከቲታት ኣብ መርበብ ሓበሬታ ማንቸስተር ሙቭ፡ www.manchestermove.co.uk ብኢንተርነት ይቐርቡ።

ኣብቲ መዝገብ ንምጽንባር ብቕዓት፤

ብሓፈሻ ቤት ምኽሪ ተኻራያይ ክትከውን ዘይምቻእ ዝተበረከ ዝመስሎም ነገር እንተገይርካ (ንኣብነት ከቢድ ጸረ-ማሕበራዊ ባህርያት ወይ ካብ ዝሓለፈ ክራይ ልዑል ዕዳ ክራይ) እንተገይርካ ናብ መዝገብ ደገመ-ኣባይቲ ክትጽንበር ብቑዕ ከምዘይኮንካ ክውስን ይኽእል።

ብተወሳኺ እቲ ቤት ምኽሪ ንገለ ሰባት ብሰንኪ ናይ ኢሚግሬሽን ኩነታቶም ክኣቢ ኣለዎ፣ ከም ዑቕባ ዝሓተቱ ሰባት ወይ ኣብ ዓዲ እንግሊዝ ንኽህልዉ ፍቓድ ዘለዎም ሰባት ግን ከኣ “ንመንግስታዊ ገንዘብ ምምካስ” ከምዘይብሎም ዝገልጽ ድንጋገ ዘለዎም ሰባት። ከም ስደተኛ መጠን ክተመልክት ብቑዕ ኢኻ።

ብተወሳኺ መብዛሕትኦን ቤት ምኽሪታት እውን መንበሪ ወይ ከባብያዊ ምትእስሳር መዐቀኒታት ኣለወን እዚ ድማ ኣብቲ ከባቢ ንዝተወሰነ እዋን ዝነብሩ ወይ ኣብቲ ከባቢ ናይ ስድራቤት ወይ ናይ ስራሕ ምትእስሳር ዘለዎም ሰባት ጥራይ እዮም ከመልከቱ ዝኽእሉ። ንኣብነት ኣብ ማንቸስተር ትሕቲ ክልተ ዓመት ቀጸሊ መንበሪ ኣብ ማንቸስተር ዘለዎ ዘመልከት ሰብ ብቑዕ ኣይከውንን። ይኹን እምበር፡ ቤት ምኽሪ ማንቸስተር ድሮ እቲ ኣመልካቲ ናይ ገዛ ዘይምህላው ግዴታ ከም ዘለዎ (ንኣብነት ከምቲ ኣብ ላዕሊ ዝተገለጸ ናይ ረድኤት ቀረጽ) ኣብ ዘረጋገጸሉ ካብዚ ነጻነት ኣሎ።

ቀዳምነት:

ኩሉን ኣብያተ ምኽሪ ነቶም ከም ገዛ ዘይብሎም ዝቑጸሩ ሰባት፡ ኣብ ልዕሊ ዓቐን ጽቕጥቕጥ ወይ ጽሬት ዘይብሉ ኩነታት ንዝነብሩ ሰባት፡ ወይ ንሕክምናዊ ወይ ድሕነት ክግዕዙ ንዘድልዮም ሰባት ገለ ቀዳምነት ዝህብ ስርዓት ኣለወን።

ኣብ ማንቸስተር፡ ኣመልከትቲ ብመሰረት ዝተገምገመ ድሌቶም መንበሪ ኣባይቲ “ቀዳምነት ዝወሃቦ ባንድ” ይሽለም። እቶም ባንድታት ካብ 1 (እቲ ዝለዓለ) ክሳብ 5 (እቲ ዝወሓደ) ይበጽሑ።

ኣብ ውሽጢ እተን ዝተፈላለያ ባንድታት፡ ኣብ ዝርዝር መጸበዪ ንነዊሕ እዋን ዝጸንሑ ሰባት፡ ካብቶም ኣብ ሓደ ባንድ ዘለው ንውሑድ ግዜ ክጸበዩ ዝጸንሑ ቀዳምነት ክወሃቦም እዩ።

ዝርከቡ ገዛውቲ፤

ከም ኣካል ናይቲ መስርሕ መመልከቲ፡ እንታይ ዓይነት ንብረት ዘድልየካ ገምጋም እውን ክህሉ እዩ፤ንኣብነት ክንደይ መደቀሲ ክፍልታትን ኣብ ታሕተዋይ ደርቢ ንብረት ወይ ዝተመዓራረየ ንብረት የድልየካ ድዩ።

ብሓፈሻ ምስ ዝተገምገመ ድሌታትኩም ዝሰማማዕ ንብረት ጥራይ ኢኻ ጨረታ ክተቕርብ እትኽእል።

ንውሳነታት ዳግመ-ኣባይቲ ናይ ምቅዋም መሰልካ፤

ምስ ዝኾነ ውሳነ ቤት ምኽሪ እንተዘይተሰማሚዕካ፡ ሽዑ ዳግመ ግምት ክትሓትትን ሓድሽ ሓበሬታን መርትዖን ክረአ ክትሓትትን መሰል ኣለካ።

ሌጋል ኤይድ (ነጻ ሕጋዊ ምኽሪ)፤

ሌጋል ኤይድ ብሓፈሻ ኣብ ዳግመ ግምት ዳግመ-ኣባይቲ ንሓገዝ ኣይርከብን እንተዘይኮይኑ፤

ሀ) እቲ ጉዳይ ብሰንኪ ስንክልናኻ፣ ጾታኻ፣ ዓሌትካ ወይ ካልእ ዝተሓለወ ባህርያትካ ኣድልዎ ዝፍጸመካ እንተኾይኑ፤ወይ...

ለ) እቲ ጉዳይ ንሕጋውነት ናይቲ ዳግመ-መንበሪ ሕግታት ወይ ኣሰራርሓታት ወይ ድማ ነቲ ሕግታት ኣብ ጉዳይካ ዘይምትግባር ዝፈታተን እንተኾይኑ።

ቤት ምኽሪ ውሳነኦም እንተዘይቀይሩ፡ ሽዑ ንፍርዳዊ ዳግመ ግምት ናብ ቤት ፍርዲ መመልከቲ ብምቕራብ ነቲ ውሳነ ክትቃወሞ ትኽእል ኢኻ። እዚ ድማ እቲ ውሳነ ዘይሕጋዊ ወይ ድማ ኣገዳሲ ዘይምኽንያታዊ ምዃኑ ክተርኢ ኣብ እትኽእለሉ እዋን ጥራይ እዩ፣ ዝኾነ ርትዓዊ ውሳነ ዝህብ ሰብ ኣብ ተመሳሳሊ ውጽኢት ክበጽሕ ኣይክእልን እዩ።